КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра суспільствознавчої освіти

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нестандартні підходи до організації сучасного уроку»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри суспільствознавчої освіти

(протокол № 9 від 18.09.2026 р.)

Завідувач кафедри Галина СОХАНЬ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 6 від 01.10.2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

І. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Розробники: завідувач кафедри суспільствознавчої освіти, кандидат філологічних наук Сохань Галина Степанівна; доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільствознавчої освіти Баханов Костянтин Олексійович.

Напрям підвищення кваліфікації: науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у вивченні нестандартних підходів до організації сучасного уроку, зокрема поглиблення знань, умінь та навиків про стилі навчання, нестандартні типи уроків, переосмислення ролі вчителя з метою утвердження демократичних цінностей у школі як мікромоделі демократичного суспільства.

Розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти. Модуль 2. Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (Наказ Міністерства науки та освіти України №904 від 12.10.2022 р.).

Термін дії програми: з 01.01.2027 р. до 31.12.2028 р.

Рецензенти:
Танчин Ігор Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільствознавчої освіти, заступник директора КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»;
Біда Дарія Дмитрівна, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти».

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми

В умовах модернізації системи освіти в Україні особливої значущості набувають питання оновлення змісту освіти, що ґрунтуються на компетентнісних засадах, особистісних сенсах здобувачів освіти, інноваційних концептах. Педагогічні працівники виконують важливу роль у формуванні системи цінностей особистості, розвитку її творчих здібностей, ініціативності, критичного мислення, навичок співпраці, саморозвитку та самореалізації. Ефективна реалізація Державного стандарту базової середньої освіти потребує від педагогічних працівників оновлення підходів до реалізації змісту освітньої галузі.

Актуальність підвищення кваліфікації педагогічних працівників в цьому напрямку підсилюється тим, що в умовах повномасштабної війни, вони виконують важливу місію, що спрямована на реалізацію освітньої, виховної, психологічної, соціальної функцій. Щоб забезпечити кожній дитині доступ до якісної освіти, педагогічні працівники з урахуванням безпекової ситуації в регіоні організовують освітній процес в очній та/або дистанційній формі навчання. Це потребує від них гнучкості, сформованості цифрових навичок, здатності вивчати запити та потреби здобувачів освіти, знати і застосовувати сучасні підходи і технології організації навчальних занять учнів.

Цільова група: педагогічні працівники.

Обсяг: 30 годин.

Форма навчання: очна, очно-дистанційна.

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників у їх підготовці до використання в освітньому процесі нестандартних підходів до організації сучасного уроку.

Завдання:

- знати нестандартні підходи до організації сучасного уроку;
- розуміти сутність та актуальність прийомів, методів і технології проведення сучасного уроку;
- уміти моделювати нестандартні типи уроків.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- професійно-педагогічна;
- психологічна;
- емоційно-етична;
- мовно-комунікативна;
- інформаційно-цифрова;
- компетентність педагогічного партнерства;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати:

Слухач/ка після навчання на цьому курсі:

- знає нестандартні підходи до організації сучасного уроку (Б.2, Б.3);
- пояснює суть та актуальність прийомів, методів і технології проведення сучасного уроку (А2);
- уміє моделювати нестандартні типи уроків (А.3, Б.3).

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях – індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Програмою передбачено виконання різних видів робіт: вхідне опитування; творче завдання; участь у круглому столі; рефлексія.

Критерії оцінювання. Результати навчання слухачів курсів оцінюються за шкалою «зараховано/не зараховано». Підставою для успішного зарахування є комплексне виконання програми КПК, зокрема активна участь на заняттях, а також виконання самостійної роботи, яка зараховується за умови виконання не менше 70 % навчального матеріалу: розміщення самостійної роботи в Moodle, її відповідність завданням програми, дотриманням правил академічної доброчесності, а також її успішна презентація.

Особливості реалізації програми. Реалізація програми передбачає навчання педагогічних працівників як у дистанційному, так і в очному форматі. Навчальні заняття у синхронному режимі проводяться з використанням ZOOM, Moodle. Програмою передбачено проведення лекційних, практичних занять, виконання самостійної роботи, обмін педагогічним досвідом.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50 % від загальної кількості.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

3. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Інтеграційно-мотиваційне заняття	**2**		**2**	
Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання.			1	
Тема 2. Формування очікувань учасників.			1	
Модуль 1. Демократизація сучасного освітнього процесу	**4**	**4**		
Тема 1. Демократизація сучасного освітнього процесу.		2		
Тема 2. Демократичний вчитель як потреба часу. Нестандартні типи уроків.		2		
Модуль 2. Нестандартні підходи до організації сучасного уроку	**6**	**2**	**4**	
Тема 1. Урок за технологією розвивального навчання.		2		
Тема 2. Урок-дослідження як складова пошукового навчання.			4	
Модуль 3. Нестандарні уроки у сучасній школі, їх моделювання	**6**	**2**	**4**	
Тема 1. Урок – гра як засіб розвитку інтересу учнів да навчання.		2	2	
Тема 2. Урок на основі імітації телевізійних програм.			2	
Творче завдання. Самостійна робота.	**6**			**6**
Круглий стіл «Нестандартні підходи до організації сучасного уроку». Презентація методичного матеріалу (розробок уроків).	**4**		**4**	
Вихідне діагностування, рефлексія	**2**		**2**	
Всього годин:	**30**	**8**	**16**	**6**

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

Тема 1. Реєстрація учасників (вхідне опитування). Ознайомлення з програмою навчання

Тема 2. Формування очікувань учасників

Модуль 1. Демократизація сучасного освітнього процесу

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

Тема 1. Демократизація сучасного освітнього процесу

План лекційного заняття

1. Учасники освітнього процесу та їх роль у формуванні демократичного шкільного середовища.
2. Розвиток демократичної атмосфери в класі – запорука якісного навчання.

Тема 2. Демократичний вчитель як потреба часу. Нестандартні типи уроків

План практичного заняття

1. Демократичний стиль навчання.
2. Демократичний вчитель як потреба часу. Учитель у сучасній школі. Демонстрація різних стилів навчання; переосмислення ролі вчителя в контексті демократії.
3. Моделі уроків: демократичний стиль навчання і структура сучасного уроку.
4. Нестандартні типи уроків: успішні педагогічні практики.

Модуль 2. Нестандартні підходи до організації сучасного уроку

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1. Урок за технологією розвивального навчання

План практичного заняття

1. Проблемний урок в сучасній школі.
2. Урок за технологією розвитку критичного мислення.

Тема 2. Урок-дослідження як складова пошукового навчання

План практичного заняття

1. Урок-лабораторно-практична робота.
2. Урок звіту про результати проєктної діяльності.

Модуль 3. Нестандарні уроки у сучасній школі, їх моделювання

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 1. Урок – гра як засіб розвитку інтересу учнів да навчання (лекція, 2 години; практичне заняття, 2 години)

План лекційно-практичного заняття

1. Урок з елементами театралізації і кінофікації.
2. Урок-подорож, урок-змагання, урок-квест.

Тема 2. Урок на основі імітації телевізійних програм

План практичного заняття

1. Телевізійні передачі та масові заходи як джерело ідей для організації сучасного уроку.
2. Актуальний педагогічний досвід у проведенні нестандартних уроків (ознайомлення з практичним досвідом роботи вчителів).

Творче завдання. Самостійна робота: «Укладання планів конспекту уроку».

Круглий стіл «Нестандартні підходи до організації сучасного уроку Нестандартні підходи до організації сучасного уроку». Презентація методичного матеріалу (розробок уроків).

Вихідне діагностування, рефлексія.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Як змінюється роль учителя та учня під час переходу від класичної структури уроку до нестандартних форм?
2. У чому полягає принципова різниця між педагогічною інновацією та короткочасним трендом у контексті організації уроку?
3. Які критерії свідчать про те, що обрана нестандартна форма уроку є методично доцільною, а не просто «видовищною»?
4. Як нестандартні підходи до уроку сприяють реалізації концепції Нової української школи (НУШ) та формуванню ключових компетентностей?
5. У яких навчальних ситуаціях доцільно застосовувати модель «перевернутого навчання» (Flipped Classroom), а коли вона може бути неефективною?
6. Які переваги та ризики має використання гейміфікації (ігрових механік) на уроці в середній та старшій школі?
7. Як побудувати міждисциплінарний STEM/STEAM-урок, зберігши при цьому системність засвоєння базового матеріалу з вашого предмета?
8. Як організувати роботу за методологією Design Thinking (дизайн-мислення) для вирішення навчальної проблеми на уроці?
9. Як можна використати інструменти штучного інтелекту (наприклад, ChatGPT, Claude) для створення інтерактивних сценаріїв чи персоналізованих завдань до уроку?
10. Як інтегрувати цифрові сервіси (Kahoot, Padlet, Canva, VR/AR-додатки) у структуру уроку без перевантаження учнів?
11. Які етичні та безпекові аспекти слід враховувати під час використання онлайн-інструментів та штучного інтелекту в освітньому процесі?
12. Як організувати формувальне оцінювання на нестандартному уроці, де відсутня традиційна система опитування?
13. Які методи самооцінювання та взаємооцінювання (Peer Assessment) є найефективнішими під час групової або проектної роботи?
14. Як адаптувати нестандартні формати уроків для учнів з різними стилями сприйняття інформації та різним рівнем навчальних можливостей?
15. Яким чином нестандартний урок сприяє залученню дітей з особливими освітніми потребами (інклюзивна практика)?
16. З якими бар'єрами (психологічними, організаційними, часовими) найчастіше стикається вчитель під час упровадження нестандартних уроків, і як їх подолати?
17. Як розрахувати хронометраж нестандартного уроку, щоб запобігти дефіциту часу та розгубленості учнів?
18. Як залучити «пасивних» або неемоційних учнів до активної участі в інтерактивних та ігрових формах роботи?
19. За якими індикаторами вчитель може оцінити власний професійний розвиток після серії нестандартних уроків?
20. Практичний кейс: Проаналізуйте один зі своїх стандартних уроків. Які 2-3 елементи можна замінити або трансформувати, щоб перетворити його на нестандартний без втрати якості знань?

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16
2. Про академічну доброчесність: Закон України від 18 грудня 2025 року № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text
3. Активні та інтерактивні методи навчання: метод. рек. для пед. працівників / МОН України. Київ : МОН України, 2022. 56 с.
4. Андрієвська В. М. Компетентнісно орієнтоване навчання: сучасні підходи та технології. Київ : Педагогічна думка, 2020. 168 с.
5. Байбара Т., Гавриш Н. Театралізовані ігри в навчально-виховному процесі: навч.-метод. посіб. Київ : Світич, 2010. 180 с.
6. Баханов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя : Просвіта, 2004. 328 с.
7. Бондар С. П. Інноваційні технології навчання у школі: навч.-метод. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2016. 216 с.
8. Горохівський П. Нестандартні уроки в сучасній школі : методичні рекомендації. Київ : Освіта, 2018. 120 с.
9. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Вид. 3-тє, допов. Київ : Академвидав, 2020. 368 с.
10. Інноваційні практики Нової української школи : навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. Л. Черній; упор. В. М. Бордюк, Т. М. Гавлітіна. Рівне : РОІППО, 2023. 134 с.
11. Карташова, Л. А. Інноваційні педагогічні технології у професійній діяльності вчителя. Херсон : Олді-плюс, 2021. 176 с.
12. Козак Л. В. Активні методи навчання в закладах загальної середньої освіти: метод. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2022. 152 с.
13. Комар О. А. Педагогічні технології розвитку комунікативних навичок старшокласників: монографія. Київ : Академвидав, 2015. 250 с.
14. Литвиненко, С. В. Педагогічні технології компетентнісного навчання. Київ : Академвидав, 2020. 184 с.
15. Лиховид І. Два вчителі, одна тема і дві оцінки за раз: що таке бінарний урок і як його провести. URL: https://nus.org.ua/2024/04/30/dva-vchyteli-odna-tema-i-dvi-otsinky-za-raz-shho-take-binarnyj-urok-ta-yak-jogo-provesty/
16. Овчаренко О. Проєктні технології як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. Харків : Основа, 2021. 96 с.
17. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. Київ : А.С.К., 2020. 240 с.
18. Топузов О. М. Інтегроване навчання в сучасній школі: монографія. Київ : Педагогічна думка, 2017. 272 с.
19. Шуляр В. І. Сучасний урок у вимірі компетентнісного підходу: навч.-метод. посіб. Миколаїв : Іліон, 2017. 240 с.